

DETALJPLAN FÖR
SSAB OXELÖSUND m fl
OXELÖSUNDS KOMMUN SÖDERMANLANDS LÄN

PLANBESKRIVNING

Upprättad i oktober 1999, reviderad i april 2000

HANDLINGAR

Planhandlingarna består av;

- Plankarta med bestämmelser
- Illustration
- Plan- och miljökonsekvensbeskrivning (MKB)
- Genomförandebeskrivning.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syfte

Över industriområdet gäller idag en plan som fastställdes 1982 och vars genomförandetid har gått ut. Det huvudsakliga syftet med föreliggande plan är en översyn av den gällande planen innefattande dels en mindre utvidgning norrut, dels en ändring av Östersjöledens läge samt dels införandet av lättnader i bygglovsplikten. Samtidigt har gränsen mot angränsande detaljplan i söder för hamnområdet justerats åt sydost.

De norra delarna inom och strax utom gällande plan används idag huvudsakligen för tillfälliga upplag och deponier. Ianspråktagna områden har nu, tillsammans med viss naturmark, inkluderats i planområdet. Samtidigt önskar SSAB utvidga industriområdet åt nordost för att upprätthålla en hög planeringsberedskap.

Kommunens dåvarande tekniska kontor har 1997 omstuderat läget för Östersjöleden vad gäller såväl dragning som anslutningar till befintligt gatu- och vägnät. Syftet är att anpassa planen till att medge en utbyggnad i det nya läget. Vägverket har nu påbörjat en vägutredning för denna led. Se vidare nedan.

Idag är i princip all byggverksamhet inom järnverksområdet bygglovspliktig. Plan- och bygglagen (PBL) ger möjlighet att i en detaljplan besluta att bygglov inte krävs för vissa i planen angivna åtgärder. Detta kan underlätta bygglovshanteringen - både för kommunen och för SSAB. Förändringarna i PBL innebär även att den huvudsakliga granskningen och kontrollen, när det gäller denna typ av anläggningar, sker vid byggsamrådet och inte vid bygglovsprövningen. Syftet med planändringen är därför en anpassning till det nya regelsystemet.

Huvuddrag

Gällande detaljplans huvuddrag består. Industriområdet utvidgas dels norrut, utlagt i huvudsak som natur, dels åt nordost utlagt för verksamhet, i första hand upplag/deponi. En utvidgning sker även åt sydväst men innebär endast en justering av plangränsen mot Oxelösunds hamns område. Planändringarna medger i princip inte nå-

gon utvidgning av den centrala, tunga verksamheten jämfört med gällande plan. Tvärtemot har en viss reducering gjorts i sydväst för denna tunga verksamhet. Planförslagets utformning följer i stort gällande plan och medger, i likhet med denna, stor flexibilitet vad avser förläggning av byggnader, anläggningar och upplag inom industrikvarteren. I huvudsak regleras endast byggnadshöjd och exploateringsgrad.

Östersjöleden (Aspaledens förlängning) redovisas i ett östligare läge vilket även innebär att gränsen för industriområdet flyttats österut på detta avsnitt. Ett relativt rymligt reservat har bibehållits för Östersjöleden för att medge justeringar vid detaljprojekteringen.

Ändringarna jämfört med gällande detaljplan är begränsade, framför allt vad gäller miljöpåverkan på omgivning och kringboende.

PLANDATA

Lägesbestämning

Planområdet ligger direkt öster om Oxelösunds centrala delar. I söder gränsar det mot Oxelösunds hamn, i öster mot Ålöfjärden - Östersjön och i norr mot naturmark inom Brannäshalvön.

Areal

Planområdet omfattar totalt ca 400 ha. Därav har ca 340 ha utlagts för industriändamål, ca 35 ha för vattenområde/hamn, 4,5 ha för kontor och 1,5 ha för transformatorstation. Övrig mark utgörs i huvudsak av trafikområden respektive allmän plats - naturmark och gata.

Markägoförhållanden

SSAB Oxelösund AB äger huvuddelen av all mark inom planområdet. Se i övrigt fastighetsförteckningen.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer

För kommunen gäller Oxelösund Översiktsplan 1990, antagen av kommunfullmäktige 1991-06-19. Den anger tung industri över huvuddelen av aktuellt planområde och även över stora delar av Brannäshalvön, norr därom. Inom en mindre zon närmast samhället anges annan industri. Mellan industriområdet och samhället redovisas en grönzon med en planerad väg (Östersjöleden).

Detaljplaner

Över aktuellt planområde gäller till största del en detaljplan (stadsplan) över Järnverksområdet upprättad 1981 och fastställd 1982-11-16. Den anger i huvudsak industrianvändning för området samt i väster, i gränzonen mot samhället, ett specialområde för trafik (Östersjöleden) inkluderande obebyggd naturmark. Industrianvändningen är uppdelad i två zoner motsvarande vad som anges i översiktsplanen. I detaljplanen rubriceras de som "anläggningar och verksamheter av mindre störande typ" respektive "mer miljöpåverkande processindustri jämförbar med vad som omnämns i då gällande Miljöskyddskungörelse §2".

Över planområdets sydöstra del gäller detaljplan (stadsplan) för Gamla Oxelösund, fastställd 1972-07-10. Den anger storindustri inom berört område.

Planområdet gränsar i övrigt till följande detaljplaner;

- Detaljplan (stadsplan) för del av Oxelösund, fastställd 1941-07-25
- Detaljplan (revidering av stadsplan) för Oxelösund, fastställd 1943-01-29
- Detaljplan (stadsplan) för kv Cedern m fl, fastställd 1959-11-27
- Detaljplan (stadsplan) för Gamla Oxelösund, fastställd 1961-09-29
- Detaljplan (ändring och utvidgning av stadsplan) för Gamla Oxelösund, fastställd 1972-07-10
- Detaljplan (ändring och utvidgning av stadsplan) vid Dammarna nordost om Sjögatan, fastställd 1976-06-09
- Detaljplan (stadsplan) för Aspa, fastställd 1979-09-13
- Detaljplan för Oxelösunds hamn, fastställd 1987-10-06

Strandskyddsbestämmelser enligt 15 § NVL är upphävda inom planområdet, frånsett en mindre del i nordost.

Program för planområdet

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden har 1997-12-03 beslutat att anta ett enkelt program, upprättat av Bygg- och planenheten, att gälla som underlag för upprättande av aktuellt planförslag. Med hänsyn till att förändringarna, jämfört med gällande planer, är små och ej strider mot gällande översiktsplan har något programsamråd ej bedömts erforderligt.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

SSAB Oxelösunds verksamhet

SSAB Oxelösund AB ingår i SSAB Svenskt Stål AB, Nordens ledande tillverkare av platta produkter inom handelsstålsområdet med stålrorelse på tre huvudorter; Oxelösund, Borlänge och Luleå. SSAB Oxelösund tillverkar och marknadsför grovplåt med specialinriktning på extra höghållfasta konstruktionsstål och slitstål, s k kylda stål.

Järnmalm levereras i form av kulsinter, s k pellets, från LKAB's gruvor. Pellets och koks utgör råvaror för tillverkning av råjärn vilket sker i verkets två masugnar. Det flytande järnet transporteras till stålverket där det förädlas till stål i en LD-konverter (stålugn). Allt stål stränggjuts till s k plåtämnen (slabs) i två stränggjutningsmaskiner. Ämnena går sedan till dels grovplåtstillverkningen (i Oxelösund) dels tunnplåtstillverkning (i Borlänge). En mindre del exporteras. Tillverkningen av grovplåt sker i valsverket. Därvid sker också värmebehandling och/eller härdning av plåtarna. Slutligen blästras och rotskyddsbehandlas en stor del av produkterna.

Hela produktionen från pellets till färdig plåt sker i en integrerad, processtyrd tillverkning. Av produktionen transporteras 90 kton ut per bil vilket motsvarar 15-20 fordon per dygn. Prognosen för år 2001 kan innebära en ökning av transportererna till ca 35 fordon per dygn.

Inom planområdet finns också dotterbolaget SSAB Merox som återvinner och förädlar biprodukterna från tillverkningarna i Oxelösund och Borlänge.

Mark och vegetation

Området ligger i det mellansvenska sprickdalslandskapet, dvs ett varierat, småskaligt landskap med lerfyllda dalsänkor mellan hållmarkspartier eller moränhöjder. Naturmarken karakteriseras här av höga, markerade hållmarksområden, bevuxna med främst tall och björk.

I områdets norra del löper en tydlig dalsänka i öst-västlig riktning. Den är en före detta havsvik och avvattnas österut, mot Östersjön. I framför allt norr gränsar den mot markerade hållmarks- och moränhöjder bevuxna med blandskog av bl a tall, gran, björk och asp. Det finns flera vattenfyllda sänkor i området, bevuxna med björk och asp. Äldre enebestånd vittnar om att naturmarken i norr tidigare varit öppen, betad utmark. Genom området löper en äldre bruksväg ut mot Brannäshalvöns sydöstra udde. På halvön finns även en våtmark (se nedan).

I nordväst ligger öppen åkermark och gräsvall mellan befintlig gårdsbebyggelse, Aspa gård, och industriområdet. Mot Aspafjärden ligger några fritidshusområden. De skogklädda höjderna ger delvis ett visuellt skydd mot industrin. Här finns inslag av ädellöv, bl a flera stora ekar. Gran- och björkskogen söder om Aspa fritidshusområde är relativt tät med ett flertal stigar som utnyttjas för närrekreation av de boende.

Naturmarken väster om industriområdet, mot Oxelösunds samhälle, är mycket kuperad med gles vegetation av tall och sly. Vegetationen är påverkad av slitage från de närboende samt damm och luftföroreningar från industrin. De höga berghällarna är ofta mycket vackra i sin form och ger ett bra skydd mellan bostäderna och industrin. Området används även för närrekreation.

Även markområdet i söder är starkt kuperat med markerade bergspartier som ger en vid utsikt. Huvuddelen av marken är dock svårtillgänglig och instängslad. Stora delar av området är mycket påverkade av SSABs verksamhet med markutfyllnader och avsprängda bergspartier. Området avvattnas söderut.

Beträffande förändringar, se nedan under Miljökonsekvensbeskrivning, Landskap.

Våtmarken

På Brannäshalvön har kommunen anlagt ett våtmarkssystem i form av fem dammar som ett sätt att ta bort kvävet ur kommunens avloppsvatten. Våtmarken omfattar drygt 20 ha av låglänt skog och övergiven åkermark. Den mekaniska och kemiska reningen i kommunens reningsverk kompletteras därmed med biologisk rening i ett sista steg innan vattnet släpps till Östersjön.

Geotekniska förhållanden

Inom planområdets norra del (Brannäshalvön) finns oexploaterad naturmark som i huvudsak utgörs av hållmarkspartier, migmatitomvandlad gnejs, med smärre moränpartier. Området genomkorsas av en öst-västlig lerfylld dalgång med varvig lera med lerdjup på upp till ca 15 meter. Denna dalgång har delvis utnyttjats för bl a snötipp

och upplag av diverse schakt- och muddermassor. Detaljerade, geotekniska utredningar över planområdet finns hos kommunen och hos SSAB.

Söder om Brannäshalvön gick tidigare Oxelöviken in till planområdets västra gräns innan området fylldes igen med början på 1950-talet. Dessa utfyllnader sträcker sig idag fram till Runnskärshällarna i öster och Runnskär i söder. Vattendjupen i Oxelöviken var före utfyllnad upp till 5 à 6 meter och lerdjupen upp till 25 meter. Vid utfyllnaden har lermassorna delvis pressats undan och detta innebär att under vissa ytor är fyllningen mäktig och inom andra områden har leran pressats ända upp till nuvarande markyta.

Söder om före detta Oxelöviken dominerar hållmark som sprängts ned och ett flertal lersvackor som fyllts över i samband med utbyggnaden. En av de sista lersvackorna som nyligen fyllts ut är Lotsängarna i södra delen av planområdet som utnyttjats för askupplag. Här förekommer lerdjup på upp till 15 meter. I väster och sydväst finns skogbevuxna hållmarksområden i anslutning till bostadsområden och till hamnen.

Fornlämningar

Inom planområdet finns dels en fast fornlämning, nr 41 i länsstyrelsens fornlämningsregister, dels ett byggnadsminne, nr 69, vattentornet.

Den fasta fornlämningen ligger i nordligaste delen av planområdet och berörs av en tänkt skyddsvall som planen redovisar. Länsstyrelsens tillstånd krävs därmed för föreslagen åtgärd. Samråd skall därför ske med länsstyrelsen kring placering och utformning av skyddsvallen.

Vattentornet ligger inom föreslagen Allmän platsmark – Natur. Det berörs därför ej direkt av några förändringar.

Bebyggelseområden

Industriverksamheten

Inom område för industriverksamhet bedrivs i huvudsak produktion av plåtämnen och grovplåt (se ovan). Därutöver finns några andra, mindre företag inom industriområdet;

- Vattenfall som äger delar av kraftverket (OK3). SSAB ansvarar för driften av anläggningen.
- AGA som äger syrgasverket. SSAB ansvarar för driften.
- Svenska Mineral AB äger och självständigt driver kalkverket inom industriområdet.
- Cefast förvaltar en industriby med småskaliga verksamheter.

Industriområdet präglas av verksamhet och förändring. Om- och tillbyggnader samt rivningar sker kontinuerligt. Masshantering av råmaterial, färdiga produkter, slagg och restprodukter dominerar den yttre miljön. Beredskapen och flexibiliteten inför förändringar av verksamheten, mm behöver vara stor.

Jämfört med gällande detaljplan har planområdet utvidgats dels norrut ca 200 meter, dels åt nordost ca 400 meter samt dels åt sydost ca 250 meter. Utvidgningen norrut och åt nordost sker över tidigare oplanlagd naturmark, medan den i söder endast in-

nefattar en naturlig justering av plangränsen mot hamnområdet. I samtliga fall följer förändringen gällande översiktsplan.

Liksom i gällande plan har den "tunga" verksamheten (betecknad J₁), bestående av masugnar, stålverk, koksverk och deponier avgränsats i enlighet med översiktsplanen. De förändringar som skett innebär en minskning (ca 200 meter) av nuvarande J₁-område i sydväst och en mindre utökning (30-60 meter) i norr.

Övrig industrimark (betecknad J₂) medger verksamheter som; efterbehandling, verkstäder, upplag och deponier. De utvidgningar som skett jämfört med gällande plan har i huvudsak åsatts J₂-beteckning. I väster, mot samhället, har dock J₂-området minskats genom att gränsen flyttats ca 100 meter österut.

Kontor

Kring SSAB's huvudkontor har, liksom tidigare, ett område för kontorsändamål lagts ut. Området har dock reducerats i väster med hänsyn till det nya läget för Östersjöleden.

Skyddsrum

Enligt kommunens skyddsrumspan finns ett överskott av skyddsrumplatser inom området. Därmed finns för närvarande inget krav på anordnande av skyddsrum i samband med nybyggnad.

Yttre miljö

I SSAB's policy för den yttre miljön ingår dels att bibehålla vissa naturmarksytor, dels att iordningställa och gröngöra framför allt större, samlade markytor inom de olika verksamhetsområdena. Motivet är främst att förbättra miljön för de som arbetar inom området. Den avser dock också att ge industriområdet ett prydligare utseende där det exponeras mot omgivningen och då inte minst i vid tillfarterna och i strandzonen mot Ålöfjärden. De insatser som innefattas i policyn baseras på treårsplaner med en årlig budget för aktuella åtgärder. Med hänsyn till den flexibilitet i markanvändningen som erfordras inom industriområdet har det dock inte bedömts lämpligt att precisera och låsa grönytor på plankartan.

Kvartersmarkens utnyttjande

Exploateringsgraden har bibehållits lika gällande plan. Tillåten högsta byggnadshöjd har dock begränsats till +35 meter för både J₁- och J₂-området dock att en procentuell del av bebyggelsen inom J₁-området kan uppföras till den högre höjden +80 meter.

Vegetationszoner

Industriområdet ligger i nära anslutning till Oxelösunds samhälle. Framför allt de centrala delarna av samhället berörs av ljud, ljus, mm från verksamheten. Terräng och vegetation kan bidra till att störningar minskas. Det är därför angeläget att så långt möjligt bibehålla och utnyttja de befintliga förutsättningarna för detta ändamål.

Mot väster, där planområdet direkt gränsar mot de centrala delarna av samhället, redovisas marken som Allmän plats – Naturmark. Reservatet för Östersjöleden har flyttats österut jämfört med gällande plan vilket innebär att ett större, samlat mark-

område kunnat avsättas som Naturmark. Inom industriområdets sydöstra delar illustreras naturmarksytor – även om de inte fastlagts på plankartan. Avsikten är, enligt SSAB's grönpolicy, att de f n skall bibehållas. Sammantaget skapar detta en relativt stor, delvis sammanhängande vegetationszon mot samhället i väster och sydväst som skydd mot bl a stoft och buller.

Mot norr har planområdet utvidgats över befintliga deponier och naturmark. Marken är utlagd som kvartersmark för industriverksamhet men naturmarksdelarna, bestående av bergpartier och skogsvegetation, har åsatts underbeteckningen "Naturmark" för att markera att denna vegetationszon f n avses bibehållas som skydd mot naturområdena och fritidshusbebyggelsen norr om planområdet.

Gator och trafik

Huvudnät

Körtillfart till industriområdet sker genom huvudentrén i områdets västra del. Den nås via Aspaleden eller Föreningsgatan. En sekundär entré till några mindre industriverksamheter (Cefasts område) finns idag vid Folkegatan. Längst i söder finns en tillfart enbart för interna materialtransporter mellan hamnen och industriområdet.

Aspaleden trafikeras idag av totalt ca 2500 fordon/dygn varav ca 10 % är tung trafik. Uttransport från SSAB av färdiga produkter per bil omfattar idag 15-20 fordon per dygn. Prognosen för år 2001 kan innebära en ökning av transporter till ca 35 fordon per dygn. Därutöver omfattar den tunga trafiken även servicetransporter av olika slag.

I kommunens översiktsplan redovisas en förlängning av Aspaleden, Östersjöleden, söderut till hamnområdena. Reservat för denna finns utlagt i gällande detaljplan. Kommunens tekniska kontor har översiktligt utrett ett nytt läge för leden som dels innebär en förskjutning österut, dels redovisar en rondellösning för korsningen med Föreningsgatan och SSAB's huvudentré.

Kommunen har i skrivelse till Vägverket sökt statsbidrag för utbyggnad av Östersjöleden. Samtidigt förs diskussioner om omfördelning av ansvaret mellan kommunen och Vägverket för denna led och för nuvarande motorväg från Sunda trafikplats till Oxelösunds centrum. Förändringen motiveras särskilt mot bakgrund av den tunga trafikens målpunkter och den förväntade trafikökningen - inte minst med hänsyn till pågående utbyggnad av hamnen. Vägverket har åtagit sig att göra en vägutredning. Detta arbete har påbörjats i februari 1999. Resultatet av denna utredning kan komma att påverka läge och utformning av leden. Vägutredningen, inklusive en miljökonsekvensbeskrivning, beräknas föreligga först under våren 2000. För att inte ytterligare försena detta planarbete har tills vidare kommunens utredning lagts till grund planutformningen och illustration vad gäller Östersjöledens läge. Ett relativt stort trafikområde har därför bibehållits kring leden för att medge ev justeringar.

SSAB har framfört önskemål om en ytterligare entrémöjlighet. Planförslaget har i detta skede inte utformats för att medge en ny entré/utfart. Denna fråga avses dock prövas sedan ovan nämnda vägutredning genomförts.

Lokalnät

I kommunens översiktliga studie för Östersjöleden illustreras Nytorrgsgatan avstängd och avslutad med vändplats väster om leden. Utformningen av lokalnätet i detta av-

snitt hänger nära samman med ledens läge i plan och profil samt även gång- och cykelvägnätets dragning. Även här förutsätts Vägverkets vägutredning ge närmare vägledning för den slutliga detaljutformningen.

Folkegatans nuvarande anslutning till industriområdet stängs för gatutrafik och ersätts med en gång-, cykel- och mopedväg.

Körvägar inom industrimarken har ej preciserats till läge. Interntrafiken från SSAB till hamnen i söder förutsätter en planskild korsning med Östersjöleden.

Skogsväg

Strax söder om planområdets norra gräns löper en skogsväg av mycket enkel karaktär. Den utgör bl a tillfart till några fritidshus på Brannäshalvöns sydöstra udde. Vägen löper utmed skogsbrynet och i gränsen för tillfälliga upplagsområden. Även om förändringar sker inom detta område skall tillfartsmöjligheten upprätthållas.

Spårtrafik

Diskussioner förs för närvarande kring omläggning av järnvägstrafiken från nuvarande infart förbi Oxelösunds centrum till istället en dragning genom SSAB's område. Trafiken på järnvägen beräknas öka och en omläggning motiveras bl a med att det skulle lösa vissa korsningsproblem med vägtrafiken i anslutning till hamnområdet. Några särskilda reservat för järnvägstrafik genom industrikvarteren har ej bedömts erforderliga. Dock har ett mindre reservat inom gällande plans nordvästra hörn bibehållits och anpassats till den föreslagna planutformningen.

Gång- och cykelvägnät

Utmed Föreningsgatan går idag ett separerat gång- och cykelstråk. Huvudmålet är SSAB's område. I kommunens översiktliga studie för Östersjöleden illustreras en planskild korsning med Östersjöleden i anslutning till den föreslagna rondellen. Denna fråga kan behöva ytterligare studeras efter resultatet av Vägverkets utredning.

Parkering

All parkering för verksamheter inom planområdet sker på kvartersmark

Teknisk försörjning

Värme

Vid produktion av järn och stål uppkommer stora mängder energirik gas. Dessutom möjliggörs ångproduktion i samband med de metallurgiska processerna. Gas och ånga används i processerna samt för produktion av fjärrvärme och el. Till kommunens fjärrvärmenät levererades 94 GWh (1997) vilket motsvarar ca 95 % av energitillförseln till detta nät.

El

Elbehovet tillfredsställs via en 130 kV kraftledning. Invid SSAB's huvudentré finns ett transformator- och ställverksområde varifrån matning sker såväl till SSAB som till kommunen.

I samarbete med Vattenfall drivs ett kraftverk med överskottsgaser från ståltillverkningen. Cirka 30% av SSAB's elenergibehov tillgodoses av egenproducerad el.

Vatten och avlopp

Vattenförsörjning sker från kommunens dricksvattennät.

Sanitärt avloppsvatten leds till det kommunala reningsverket. 1997 mottog reningsverket 280.000 m³ avloppsvatten från SSAB. Från reningsverket leds huvuddelen (ca 90 %) av avloppsvattnet till en våtmark på Brannäs. Den är anlagd som en försöksverksamhet men avses fortgå tills vidare. Våtmarken ingår som det tredje steget i reningen av vattnet. Ledningar till våtmarken går delvis genom planområdet (dess nordvästra hörn). Återstående del av avloppsvattnet (ca 10 %) plus visst dagvatten leds via ledningar genom industriområdet och ut i Ålöfjärden.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Miljöfrågor som behandlas i planförslaget

Föreliggande planförslag omfattar till största del befintliga verksamheter inom gällande detaljplaner. Plankarta och bestämmelser är, i likhet med gällande planer, flexibelt utformade för att medge kontinuerliga förändringar av produktion och verksamhet. I gengäld upprättas särskilda MKB för såväl befintliga som nya verksamheterna i samband med den tillståndsprovning som regelbundet görs gentemot miljölagstiftningen. I denna MKB behandlas därför i huvudsak ej specifika miljöfrågor samhöriga med verksamheten inom industriområdet utan främst de förändringar i den yttre miljön som planförslaget medger.

Denna MKB berör därför i första hand konsekvenser inom de utökade delarna av planområdet i norr och nordost som ej är tidigare planlagda. Samtidigt har dock konsekvenserna av Östersjöledens utbyggnad liksom även av verksamheten i stort inom industriområdet berörts för att ge en uppfattning om miljösituationen och sätta in planförändringarna i ett större sammanhang. En särskild MKB kommer att ingå i den vägutredning som nu pågår.

Allmänt om industriområdet

Inom SSAB Oxelösund bedrivs ett kontinuerligt och aktivt miljöarbete. Avsikten är att år 2000 ha infört ett miljöledningssystem. Flera stora miljöförbättringar har genomförts de senaste åren. Förändringarna sedan den förra detaljplanen togs fram är avsevärda både vad gäller den inre och den yttre miljön. Det pågående miljöarbetet är främst inriktat på att dels minska råvarubehovet, transporter och energianvändning, dels öka återanvändning av överskottsenergi och restprodukter samt dels minska olika typer av utsläpp.

Tillståndsprovning

SSAB Oxelösund är en anläggning på den s k A-listan vilket innebär att tillstånd av betydelse alltid prövas av högsta miljöinstans, Koncessionsnämnden för miljöskydd. Nämnden prövar förlängningar och ändringar av gällande tillstånd samt tillstånd för ny verksamhet. I samband med dessa ansökningar görs regelmässigt separata miljökonsekvensbeskrivningar (MKB). För mindre ärenden råder anmälningskyldighet till länsstyrelsen. Regelbundna kontakter sker mellan SSAB, kommunen och länsstyrelsen i dessa frågor.

Förändringar

Utvidgningen av planområdet i norr sker i huvudsak över naturmark som också till största delen avses bibehållas som sådan. Befintliga, tillfälliga upplags- och deponi-områden har därmed inlemmats i planen. Utvidgningen bedöms därför inte medföra några ytterligare störningar för bebyggelsen på Brannäshalvön. Tillfälliga störningar kan dock förekomma i samband med att ett område i nordost omvandlas för deponi/upplag.

Landskap

Verksamheten inom området har i hög grad skapat ett industrilandskap i stark kontrast mot både omgivande natur och mot Oxelösunds samhälle. Större delen av området är omvandlat eller under omvandling. Endast få partier är opåverkade. Dock innehåller de utvidgade partierna av planområdet ursprunglig natur.

Förändring

Utmed hela planområdets gräns mot norr sparas en skogsridå utlagd som natur inom kvartersmark. Terräng och vegetation bibehålls som ett skydd mot industriområdet och är en markering att SSAB för närvarande inte avser utvidga verksamheten norrut. I väster öppnar sig åkermarken söder om Aspa gård och industriområdet exponeras mot dessa marker. För att skapa ett framför allt visuellt skydd mot industriområdet även här föreslås ett parti mellan två höjdryggar kunna fyllas igen och planteras. De delar som betecknas "natur" kommer som nu att vara allmänt tillgängliga. Instängsling mot de aktiva industriytorna sker söder om befintlig skogsväg.

Planområdet utvidgas över ett skogklätt bergsparti i nordost mot Ålöfjärden. Förslaget medger här att terrängen förändras och utnyttjas för deponier. Strandfronten mot havet kommer därvid att förändras från naturmark till industrikaraktär.

I väster, mot samhället, har Östersjöleden flyttats närmare SSAB's område vilket innebär att ett större sammanhängande naturområde bibehålls jämfört med gällande plan. En viss justering kan komma att ske efter resultatet av pågående vägutredning.

I söder, inom industrimarken, finns ett större, skogklätt bergsparti över vilket det för närvarande inte finns några planer för förändring. Till detta område kommer också att fogas ett naturparti (utanför planområdet) som inte längre erfordras som vägreservat. Beträffande nya insatser i form av vegetationskompletteringar, se även ovan under Bebyggelseområden - Yttre miljö.

Störningar

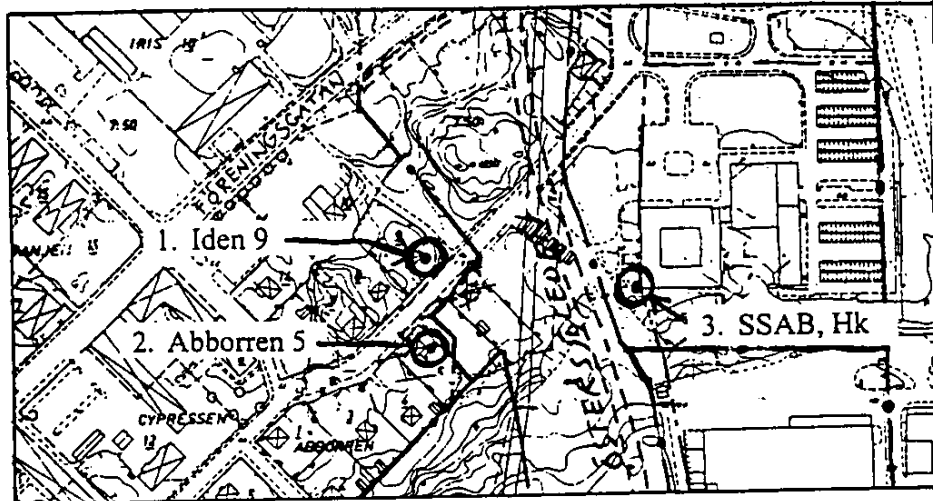
Buller, industri

SSAB ska, enligt krav från miljömyndigheterna, klara vissa krav på bullernivåer från verksamheten med hänsyn till Oxelösunds samhälle. Mätningar sker två gånger per år på fem platser. Bullernivån ligger idag nära eller strax över rekommenderade riktvärden.

Under 1999 har en sk bullerkartering av hela industriområdet genomförts. Därigenom finns nu ett underlag som kan användas för avvägning av vilka bullerbekämpande åtgärder som kan vidtas för att ge bästa nytta. På grundval av denna utredning kommer SSAB att planera olika insatser. Utvärderingen av bullerkarteringen pågår.

Buller, trafik

Den vägutredning som Vägverket gör för Östersjöleden kommer att innehålla en MKB som bl a redovisar trafikbuller. I avvaktan på denna utredning och för att få en uppfattning om bullernivåerna har en enkel bedömning gjorts i detta planarbete. Bedömningen har gjorts för tre punkter där leden ligger närmast bostads- och kontorsbebyggelse (se kartbild). Utgångspunkten har varit 200 fordon/dygn, varav 50% tunga fordon; skyltad hastighet 50 resp 70 kmh.; ledens profil enligt kommunens utredning; inga särskilda skyddsåtgärder.

Utsnitt ur plankarta. Punkter för bullerbedömning.

Resultat av bedömningen

Punkt	Hastighet	Ekv. ljudnivå utomhus			Maximal ljudnivå utomhus		
		50 kmh	70 kmh	90 kmh	50 kmh	70 kmh	90 kmh
1. Iden 9		36 dB(A)	40 dB(A)	43 dB(A)	58 dB(A)	61 dB(A)	62 dB(A)
2. Abborren 5		34 dB(A)	38 dB(A)	42 dB(A)	56 dB(A)	58 dB(A)	60 dB(A)
3. SSAB, Hk		43 dB(A)	47 dB(A)	50 dB(A)	69 dB(A)	71 dB(A)	73 dB(A)

Riktvärden för ekvivalent ljudnivå är för bostäder 55dB(A) utomhus vid fasad samt för kontor 40 dB(A) inomhus. Riktvärden för maximal ljudnivå är för bostäder 45 dB(A) inomhus och 70 dB(A) utomhus. För kontor finns inga riktvärden för maximal ljudnivå.

Av bedömningen kan man konstatera att förväntade nivåer ligger långt under riktvärdena. Det finns därmed utrymme inom ramen för trafikområdet att diskutera Östersjöledens läge dels utifrån stadsbildsmässiga synpunkter, dels dess anpassning till det lokala gatu- och gc-nätet.

Vägtrafikbullret har bedömts för sig men det bör naturligtvis observeras att bakgrundsbullret från industriområdet överstiger vägtrafikbullret.

Med en utbyggnad av Östersjöleden tillsammans med en omgradering av nuvarande motorväg från Sunda trafikplats och in till centrum skulle all tung trafik till och från SSAB och hamnen kunna ledas denna väg och således avlasta samhället störningar i olika avseenden.

Luft

Utsläppen av svaveldioxid, kväveoxider och stoft har kraftigt minskat under de senaste 15 åren. Enbart under de senaste sju åren har utsläppen minskat med drygt 70 procent.

En del av stoftet i vår utomhusmiljö kallas svävande stoft. SSAB har, tillsammans med OHAB och kommunen, mätt svävande stoft under flera år i hamnen (Badhusviken) och vid kommunhuset. Här ligger normalt värdet på 16 mikrogram/m³. PM 10 mäts bara på ett fåtal platser i Sverige. Som referens till uppmätta värden i Oxelösund kan jämföras Norrköping som hade ett medelvärde 1998 om 13 mikrogram/ m³ och att uppmätta värden i Stockholm de senaste åren legat på ca 15 mikrogram/ m³.

Ett bra mått på om halterna svävande stoft har förändrats genom åren är att undersöka hur ofta mätarna registrerat förhöjda halter. Resultaten visar att antalet tillfällen med mycket höga halter och måttligt höga halter har minskat till en fjärdedel 1997 jämfört med 1996.

Vatten

Vatten och avlopp

Vattenförsörjning sker från kommunens dricksvattennät.

Sanitärt avloppsvatten leds till det kommunala reningsverket. (Se vidare ovan under Planbeskrivning, Teknisk försörjning, Vatten och avlopp.)

Processvatten

I processerna används såväl söt- som saltvatten. Merparten av saltvattnet används som kylvatten för indirekt kylning vilket medför att det inte kommer i kontakt med processen. Det blir därför inte kontaminerat. Under 1997 användes ca 56 milj. m³ saltvatten. Större delen av den sötvattenmängd som används recirkuleras. Vattnet används i processen, renas och leds därefter till en kylvattenbassäng varifrån det sedan återanvänds. En viss mängd sötvatten avdunstar och måste ersättas. Under 1997 användes ca 5 milj. m³ vatten från Nyköpingsån.

Dagvatten

Dagvatten från tak, vägar och hårdgjorda markytor leds via ledningar till havet. Alternativt sker en direktinfiltrering i mark. Även därifrån söker sig vattnet naturligt till havet.

Kontroll av vatten

Kontroll av alla avlopp av betydelse från industriområdet ingår i det s k kontrollprogrammet vilket medför att prov tas regelbundet och analyseras. Rapportering sker till länsstyrelsen.

Restprodukter

Vid produktion av stål uppkommer stora mängder restprodukter. Merparten kan återtas till processerna alternativt försäljas till andra ändamål exempelvis slagg till vägbyggnad och som ballast vid betongtillverkning. 1997 omhändertogs/sålades 93 procent av den mängd restprodukter som producerades. Endast sju procent deponerades på industriområdet. Inom företaget finns därutöver ett utvecklat källsorteringssystem för exempelvis papper, plast, trä.

Nollalternativ, vägtrafik

Om Östersjöleden och därmed sammanhängande om- och utbyggnader av vägnätet ej genomförs, enligt gällande eller nu föreslagna plan, kommer dagens trafiksituation att bestå. Tung trafik till och från hamnen kommer, liksom en del av trafiken till och från SSAB, att fortsätta att gå via nuvarande huvudtillfart till Oxelösund och därvid beröra de centrala delarna av samhället med de störningar detta innebär i form av buller, avgaser och olycksrisker.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Strandskydd

Strandskydd enligt 15 § Naturvårdslagen föreslås upphävas även inom den utvidgade delen av planområdet.

Lättnader i bygglovsplikten

Sedan tidigare detaljplan fastställdes har den nya Plan- och bygglagen trätt i kraft. Detta har bl a inneburit stora förändringar för tillståndsprovning och genomförande av byggnadsföretag. Bygglovsprovningen innefattar numera i huvudsak byggnadsföretagets överensstämmelse med detaljplan och bedömning av den yttre gestaltningen från allmän intressesynpunkt. All övrig granskning och kontroll sker, eller regleras, i samband med det obligatoriska byggsamrådet.

För att underlätta bygglovshandlingen, både för kommunen och SSAB, har en bestämmelse intagits i planen som innebär att bygglovskrav för flertalet åtgärder undantagits inom J₁-områdena. Det har också bedömts att några allmänna intressen knappast berörs vad gäller yttre gestaltning inom dessa delar av industriområdet. Den förslagna lättnaden skall också ses mot bakgrunden av att regelbundna kontakter sker mellan SSAB och olika kommunala förvaltningar/myndigheter där SSAB i tidiga skeden skall informera om aktuella projekt.

Det bör observeras att dessa lättnader i bygglovsplikten inte på något sätt minskar kraven på att bygga enligt lagar och förordningar eller de generella kraven på bygganmälan och att genomföra erforderliga byggsamråd.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 15 år från det att planen vinner laga kraft.

MEDVERKANDE

Detaljplanen har utarbetats av Magnus Westlund, Westlund Arkitektkontor AB, som underkonsult till Scandiaconsult Region Öst i samarbete med kommunens Bygg- och Miljöenhet. Medverkande från kommunen har främst varit Bengt Holmkvist, Björn

Johansson, Bernt Fager, Patrik Holmer och Gunilla Marklund. Från SSAB Oxelösund har Hans-Göran Lundgren och Klas Lundbergh medverkat.

REVIDERING

Efter utställningen har planförslaget reviderats. En mindre justering av gränsen mellan J₁- och J₂-området i planområdets sydöstra del har gjorts. Högsta byggnadshöjd har begränsats till +35 meter även inom J₁-området, dock med rätt att bygga upp till +80 meter för viss begränsad del av bebyggelsen. Vissa, i huvudsak redaktionella, ändringar har gjorts i de administrativa bestämmelserna om lovpliktens omfattning.

OXELÖSUNDS KOMMUN
BYGG- OCH MILJÖENHETEN

Bengt Holmkvist
Bengt Holmkvist
Stadsarkitekt

WESTLUND
ARKITEKTKONTOR AB

Magnus Westlund
Magnus Westlund
Arkitekt SAR

DETALJPLAN FÖR
SSAB OXELÖSUND m fl
OXELÖSUNDS KOMMUN SÖDERMANLANDS LÄN

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Upprättad i oktober 1999

HANDLINGAR

Planhandlingarna består av;

- Plankarta med bestämmelser
- Illustration
- Plan- och miljökonsekvensbeskrivning (MKB)
- Genomförandebeskrivning.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan, planprocess

Samrådshandlingar har upprättats under första halvåret 1999. Samråd har skett under sommaren 1999. Därefter har ett formellt planförslag upprättats.

En utställning av planförslaget beräknas kunna ske under 4:e kvartalet 1999. Planen bedöms därefter kunna antagas under 1:a kvartalet 2000.

Tidplan, utbyggnad

Utbyggnader och förändringar inom SSAB's område sker kontinuerligt. Planens antagande innebär ingen påtaglig förändring härvidlag. En ny, ytterligare entré till SSAB har diskuterats i samband med planarbetet. Den vägutredning som Vägverket f n genomför, förväntas ge närmare vägledning om och när en entré kan anordnas.

Utbyggnaden av Östersjöleden söderut från Aspaledens korsning med Föreningsgatan är beroende av statliga medel. Den beräknas dock kunna genomföras under kommande tioårsperiod.

Genomförandetid

Med hänsyn till framför allt den kontinuerligt pågående förändringsverksamheten inom SSAB's område har planen getts maximal genomförandetid - 15 år.

Ansvarsfördelning, huvudmannaskap

SSAB och övriga enskilda fastighetsägare inom kvartersmark är ansvariga för genomförandet av planen inom dessa delar.

Kommunen och/eller staten är ansvarig för genomförandet av planen inom T₁- och T₂-områdena - allmän platsmark (järnväg) resp kvartersmark för allmänt ändamål (gatutrafik). Fördelningen av ansvaret för Östersjöleden kommer att närmare klargöras i samband med den pågående vägutredningen.

FASTIGHETSÄRÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastighetsbildning

Erforderliga fastighetsbildningar för allmän platsmark och kvartersmark för allmänt ändamål sker efter avtal mellan kommunen, staten och SSAB. Övriga eventuella fastighetsförändringar sker som regleringar inom SSAB's markinnehav.

TEKNISKA FRÅGOR

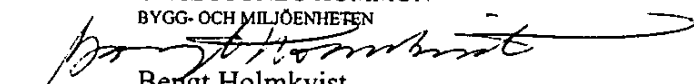
Tekniska utredningar

Den vägutredning över Östersjöleden som Vägverket gör kommer att mer utförligt redovisa ledens läge, profil, korsningsutformningar, erforderliga skydd, mm. Utredningen beräknas föreligga under våren 2000.

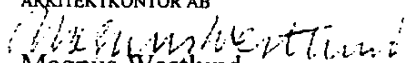
MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Detaljplanen har utarbetats av Magnus Westlund, Westlund Arkitektkontor AB, som underkonsult till Scandiaconsult Region Öst i samarbete med kommunens Bygg- och Miljöenhet. Medverkande vid upprättande av genomförandebeskrivningen har från kommunen främst varit Bengt Holmkvist. Från SSAB Oxelösund har Hans-Göran Lundgren och Klas Lundbergh medverkat.

OXELÖSUNDS KOMMUN
BYGG- OCH MILJÖENHETEN

Bengt Holmkvist
Stadsarkitekt

WESTLUND
ARKITEKTKONTOR AB

Magnus Westlund
Arkitekt SAR